

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 1 декември 2021 г.
(OR. en)

14611/21

AGRI 602

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Специалния комитет по селско стопанство/Съвета
Относно:	Нелоялни търговски практики във веригата за доставки на храни - <i>Подготовка на обсъждането в Съвета</i>

С оглед на дебата на министрите на тема „*Нелоялни търговски практики във веригата за доставки на храни*“ на заседанието на Съвета по селско стопанство и рибарство на 12—13 декември 2021 г., приложено се изпраща на делегациите документ за обсъждане по същата тема, изготвен от председателството.

Документ за обсъждане на председателството на тема „Нелоялни търговски практики във веригата за доставки на храни“

Подобряването и укрепването на позицията на земеделските стопани във веригата за доставки на храни са важна цел на общата селскостопанска политика, тъй като са насочени към преодоляване на значителния дисбаланс в преговорните позиции във въпросната верига, където земеделските стопани са особено изложени на риск.

Като се основава на вече предприетите значителни законодателни действия за справяне с този проблем, чрез приемането на Директивата за нелоялните търговски практики¹ (Директивата относно НТП) през 2019 г. и в рамките на ОСП, стратегията „От фермата до трапезата“ очертава по-нататъшни действия в това отношение. Тя предвижда изясняване на правилата за конкуренция за колективните инициативи, които насърчават устойчивостта във веригите за доставки и помагат на земеделските стопани да получат справедлив дял от добавената стойност на устойчивото производство.

Оттогава бяха въведени важни подобрения в контекста на последната реформа на ОСП и решенията, взети на равнището на държавите членки при транспонирането на Директивата относно НТП в националното законодателство.

Новата ОСП ще подсили мястото на земеделските стопани във веригата за доставки и ще повиши конкурентоспособността на хранително-вкусовия сектор чрез подобряване на преговорните позиции. Новите правила ще засилят сътрудничеството между производителите, като насърчат земеделските стопани да работят заедно и им дадат възможност да създават изравнителна позиция на пазара. Така например земеделските стопани (и техните сдружения) и участниците, които се намират надолу по веригата след първите купувачи, ще могат да се споразумяват относно клаузи за споделяне на стойността, които дават възможност на земеделските стопани да участват в движението на цените надолу по веригата за доставки на храни. В случай на доставка на селскостопански продукти, включени в писмен договор или писмена оферта съгласно членове 148 и 168 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, платимата за доставката цена, може да бъде изчислена чрез съчетаване на различни фактори, посочени в договора, което води до по-голяма яснота за производителите.

---

¹ Директива (ЕС) 2019/633 на Европейския парламент и на Съвета относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти

Държавите – членки на ЕС, трябваше да транспонират **Директивата относно НТП** в националното си законодателство до 1 май 2021 г. и да я приложат шест месеца по-късно. Съвсем наскоро Комисията публикува междинен доклад за това транспониране, който дава представа за решенията, взети на национално равнище.

С Директивата относно НТП бяха въведени минимални стандарти за защита срещу нелоялните търговски практики във веригата за създаване на стойност в областта на храните, целящи защитата на земеделските стопани, организациите на земеделските стопани и други доставчици на селскостопански и хранителни продукти на по-слаба позиция от по-силните купувачи. Директивата предвижда минимално равнище на хармонизация чрез създаване на списък на забранените НТП между купувачите и доставчиците във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. Освен това тя посочва минимални правила относно обхвата на прилагането ѝ, както и основните определения, а така също и разпоредби относно прилагането на тези забрани и координацията между правоприлагащите органи на различните държави членки. Държавите членки могат да приемат или запазят национални правила, които надхвърлят НТП, изброени в директивата, при условие че тези национални правила са съвместими с правилата относно функционирането на вътрешния пазар.

Повечето държави от ЕС вече са транспонирали тази директива и решенията, взети на национално равнище, ще окажат значително въздействие върху борбата с нелоялните търговски практики. В своите констатации Комисията прецени, че голяма част от тези държави членки са надхвърлили минималното ниво на защита, установено с директивата, но са следвали секторния подход. Съществуват разлики между държавите членки и при прилагането на категориите в зависимост от оборота. Повечето държави членки са разширили списъка на НТП, посочени в директивата. Що се отнася до правоприлагащите органи, държавите членки предпочитат административните органи пред правоприлагането по съдебен ред. Финансовите санкции и исковите за преустановяване на нарушение имат предимство като мерки за принудително изпълнение.

Бъдещи насоки:

Директивата разглежда много въпроси, свързани с предотвратяването на нелоялните търговски практики във веригата за доставки на храни, и законодателният акт в тази област е стъпка в правилната посока. Разликите в транспонирането заслужават обсъждане на причините за решенията, взети от държавите членки, и на това дали сега прилаганият подход за определяне на минимални стандарти би бил достатъчен в дългосрочен план, също и с оглед на съхраняването на единния пазар. Идните години ще покажат дали прилагането на новите разпоредби на ОСП и Директивата относно НТП е достатъчно ефективно.

В областта на прозрачността на пазара бихме могли да предприемем допълнителни стъпки и да подобрим условията за стопанска дейност по веригата за доставки. Съгласно Директивата относно НТП доставчиците вече имат възможност да искат и да получават писмени договори, които обхващат продуктите от приложение I към ДФЕС, както и всякакви други продукти, предназначени за употреба като храни и преработени чрез използването на продукти, изброени в приложение I. Въпросът е дали в тази област се нуждаем от допълнителни стъпки и какви са те.

Необходима е ясна информация за положението на пазарите и за разпределението на добавената стойност между заинтересованите страни във веригата за доставки на храни. На равнището на ЕС беше извършена значителна работа за подобряване на **отчитането на цените** и понастоящем вниманието е насочено към изпълнението, при което държавите членки играят решаваща роля в събирането на данни. Тази повишена прозрачност е от значение и с оглед на възможните последици от високите разходи за енергия и материали за селскостопанските продукти и предаването на увеличението на цените по хранителната верига до крайния потребител.

Ефективността на Директивата относно НТП ще зависи от **сътрудничеството между правоприлагащите органи** в държавите членки и Европейската комисия. Практиката на взаимно сътрудничество между правоприлагащите органи ще бъде установена през идните месеци. Това сътрудничество и обменът на информация относно най-добрите практики ще бъдат от основно значение за успешното разрешаване на спорове на равнище ЕС. Сътрудничеството би могло да бъде от решаващо значение в случаите, когато държавите членки поддържат или въвеждат по-строги правила за борба с нелоялните търговски практики в сравнение с установените в Директивата относно НТП.

Въпросът за нелоялните търговски практики заслужава допълнително обсъждане в по-широк контекст и в институционална среда. Ценен принос към това е становището на Европейския икономически и социален комитет, озаглавено „*Към справедлива верига за доставки на храни*“², което дава по-широк поглед по този въпрос. В становището, изготвено по искане на словенското председателство, се изтъкват допълнителни проблеми и се представят за разглеждане някои предложения.

---

² <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/towards-fair-food-supply-chain>

В контекста на гореизложеното министрите се приканват да споделят становищата си по следните въпроси:

1) Какъв е Вашият опит с транспонирането или евентуалното изпълнение на Директивата относно НТП? Забелязвате ли вече промени в поведението на различните участници във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти? Къде виждате предизвикателства при прилагането на националния закон за НТП, с който се транспонира Директивата относно НТП?

2) Смятате ли, че съществуващите правни разпоредби на ЕС съгласно Директивата относно НТП и ОСП относно подобряването на позицията на земеделските стопани и на по-слабите доставчици във веригата за създаване на стойност в областта на доставките на храни са достатъчни? Ако не, какви по-нататъшни стъпки са необходими, като същевременно се запази основната пазарна ориентация на реформираната ОСП?